

Veten til Helvede" men, naar de betragte Statens Præster saaledes, saa vil jeg spørge den ærede Interpellant, om han da troer, at der skulde være nogen Udsigt til, at de skulde betragte Cultusministeren med mildere Dine, og om de skulde have en større Tillid til de Ord, der udgaae fra ham, end til de Ord, der udgaae fra Statskirkens Præster? Jeg idetmindste troer det ikke. Det, der efter min Formenting har skaffet Mormonerne noget Indpas hos os, er deels en Lighed, som enkelte af deres Dogmer kunne have med Folketirkens — vistnok kun en ydre Lighed, men dog altid en Lighed — og deels den Omstændighed, at der hos dem er en virkelig Dyrkelse, et Slags aandeligt Liv tilstede, medens der i Folketirken er saamegen aandelig Død. Hvad nu det Første angaaer, den ydre Lighed, der kan være mellem de Dogmer, som Mormonerne have fremsat, og Statskirkens Dogmer, da maatte man være henviist til en Esterviisning af den Forskjel, som er tilstede i Ligheden, men dette maa vistnok være overladt til vedkommende Geistlighed. Almindelige Regler for, hvorledes Sagen skal tages, ville neppe kunne gives. Hvad det Sidste angaaer, det Fortrin, de have med Hensyn til den større Dyrkethed og det aandelige Liv, veed jeg ikke Andet at sige, end at Folketirken maa bestræbe sig for alvorligt og snart at bringe noget mere Liv tilstede hos sig selv. Dette er vistnok til Slutningen det eneste Middel derimod. Der blev nyligt henviist til en Kirkeforsamling. Jeg har ogsaa i sin Tid stemt for, at Penge maatte bevilges til denne, dengang Forslag desangaaende forelaa, men jeg gjorde det med den Overbeviisning, at, selv om vi fik 1—2 eller flere Forsamlinger, vilde dog derfra vanskeligt udgaae noget Liv, eller blot en Impuls til noget Liv. Jeg troer, den maa komme andensteds fra, men hvorfra, det vilde være for vidtløstigt her at udvikle.

Hjort: Jeg skal kun med Hensyn til den ærede Talers Spørgsmaal til mig bemærke, at jeg ikke yttede, at den ærede Cultusminister skulde sætte sig i umiddelbar Forbindelse med Mormonerne og virke paa dem, men det skulde kun skee middelbart gennem Præsterne, og, naar jeg sagde, at Regjeringens Udtalelser vilde

have Vægt, saa har jeg nærmest tænkt paa, at de ville afholde Folk fra at lade sig omvende, og ikke saameget paa, at de ville bringe de Omvendte tilbage igjen i Kirkens Skjød; thi det kunde maaffee være vanskeligt.

Sass: Jeg maa aldeles give den ærede Cultusminister Ret i, hvad han, forsaavidt jeg forstod ham, sagde, at den juridiske Dyrighed, og navnlig den høieste juridiske Dyrighed, som han selv udgjør for Folketirken, hverken kan eller bør indlade sig paa at mægle eller give nogen Rettesnor i nogen som helst Henseende med Hensyn til Præsternes Forhold i dette Tilfælde; thi dermed har den ikke det Mindste at bestille. Jeg vilde kun ønske, at den ærede Cultusminister, enten den nuværende eller den tilkommende, engang vilde erklære hele det lutheriske Kirkesamfund i Landet for aldeles løst i sin indre Bestyrelse fra Statens Tilsyn; thi saa vilde vistnok de, som nu med Urette føre Navnet Biskopper, som egentlig kun ere Superintendentter, og de øvrige Geistlige finde paa at sammenkalde Lægfolk, danne Synoder og give passende Regler for Kirkens indre Bestyrelse. Hvad den aandelige Virksomhed i Kirken angaaer — uden i denne Henseende at see hen til Nogetsomhelst her i Landet, hvad enten saa det er ravgalt eller det er meget godt —, da gælder det i aandelig Henseende, hvad allerede Luther fremsatte som en Regel: at Manderne skulle kladde mod hinanden, at de de skulde strides og kæmpe paa Liv og Død sammen, og Dyrigheden har slet intet Andet at gjøre i den Henseende, end at see hen til, at de ikke forurette hinanden i borgerlig Henseende. Saaledes har jeg fra Først af betragtet dette elendige Parti, — man kan ikke kalde det en fuldblyrdet Sect — som er kommet fra Amerika, og som har forplantet sig hertil. Jeg var, saavidt jeg veed, den første Præst her i Landet, som vidneede aabenbart derom, og jeg betragter ikke, som en æret Taler har bemærket, de udgivne Skrifter imod Mormonerne for aldeles overflødige, da jeg er overbevist om, og veed det af Erfaring, at de have virket til Gavn; men kun da virke de til Gavn, naar de gaar ud paa at overbevise Enhver, som vil og kan see, hvad der hører til Sandhed, at Mormonerne, trods alle deres